సర్వసుందరి

శ్రీ అనుముల వెంకటశేషకవి

1

యౌవనమదం ఉన్మాదాన్ని కలిగిస్తుందంటారు. కాని, రాజకుటుంబాల్లో తుపానులే చెలరేగిస్తుంది. ఆ తుపాను దెబ్బ కెందరి ప్రాణాలు హతాహతమౌతాయో, ఎవరు లెక్కింపగలరు? సుందరీ సుందరు లెంతమంది కేవలానందానికి గాక—రాజ్యాధికార వ్యామోహంతో—సూక్ష్మాతిసూక్ష్మంగా కళానైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ సదమదమౌతారో, చరిత్ర వెల్లడించదూ?

అనార్కలీ సైతం అలాంటి స్వప్నాలనుభవిస్తూ షాహజాదా సలీమును కన్నుగీటి, అక్బరు నిగాలో అణగారిపోయింది. పాపం! ఆ సజీవ ప్రతిమ ఏ తత్పరిణామంగా శిలాస్తంభంలో పాతిపెట్టబడింది. నిప్పుతో చెలగాటమాడితే చేతులు కాలవూ?

సలీముకు మాత్రం ఎలాంటి శిక్ష విధింపబడిందో యెవ్వరూ చెప్పిన పాపానపోలేదు. మొగలు సామ్రాజ్యభవిష్యచ్చక్రవర్తి యెన్నాళ్ళవఱకూ యితర సుగంధి కుసుమాలను వాసన చూడలేదో?— ఈ సంగతి కూడా అగమ్యగోచరంగానే ఉండిపోయింది.

ఇతిహాసంలో మనకు తెలియవచ్చేదేమిటంటే—షాహజాదా సలీము హృదయంలో కంటకం మోస్తరుగా ఒక నవీనసుందరి మెహరున్నీసా పేరుతో గ్రుచ్చుకొనిపోయింది. ఆ కంటకాన్ని సహా అక్బరుచక్రవర్తి తన నిగాలోకి తెచ్చుకున్నాడు. వెంటనే బర్ద్వాన్ వీరశాసకుడైన షేరాఫ్గన్ పాలిటి పంచామృతప్రాయంగా దాన్ని ప్రసాదించి ఊరుకున్నాడు.

ఒకటేవిధమైన దోషానికి రెండురకాల శిక్షలా? ఎందుకిలా ప్రవర్తించినాడో అక్బరు?— ఈ సంగతి కూడా చరిత్రకారులు విమర్శించలేదు. మొదటి నేరస్థురాలికి మృత్యుదండనమూ, రెండవదానికి వివాహోత్సవమూ, ఇదే కాబోలు పాదుషా న్యాయం?—ఐతే, అడగడానికి గుండెలున్నవాళ్ళేరీ?

ఆలోచిస్తే స్ఫురించేదేమిటంటే—అనార్కలీ స్వయంగా సలీమును ప్రేమించి అనర్థానికి హేతుభూతురాలయింది. మెహరున్నీసాయో? సలీముచేత ప్రేమించబడిందేకాని, స్వయంగా పూనుకోలేదు. కావచ్చుగదా?—అందుచేత శిక్షల్లో యీ అంతరం ఏర్పడి ఉంటుంది.

అక్బరు యీ కంటకాన్ని యీవిధంగా తొలగించి సంతృప్తిపడగల్గినాడు. వీరాధివీరుడైన షేర్ ఆఫ్గను చేతుల్లో ఆమె సురక్షితంగా ఉంటుందనీ, ఆ వంకకు సలీము తేరిచూడనైనా సాహసించడనీ అనుకున్నారు. కాని, ఆ ఊహ పొరబాటని రూఢిగా యితిహాసం నిరూపించింది.

అనార్కలీని సలీము పూర్తిగా మఱచినాడు. కారణం—ఆమె యీ ప్రపంచంలో చేతికందని పదార్థం కావడమే కావచ్చు. కాని, మెహరున్నీసా కంటకప్రాయంగానే హృదయంలో గుచ్చుకొని ఉండసాగింది. ఆమె అన్యాంతఃపురంలో బ్రతికే ఉందిగా?...

మెహరున్నీసా అందచందాలూ, ఆమె కీర్తీ—ఆమెకంటే ముందుగానే బర్ద్వాన్‌లో ప్రవేశించినాయి. ఆ నగరంలోని స్త్రీలూ, శిశువులూ, వృద్ధులూ, ఆ లావణ్యవతి దర్శనార్థం తటపటాయించిపోతున్నారు.

మెహరున్నీసాకు స్వయంగా తాను అద్వితీయ సౌందర్యవతిననే గర్వం ఒకటి ఉండేది. తన తళుకుబెళుకులవల్లనే ధరణీశ్వరులనంతా పరిపాలించగలననే విశ్వాసం పూర్తిగా ఆమెలో పాదుకొనిపోయింది. అందువల్ల నగరానికి నగరమే తన్ను చూడడానికి రావడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదనుకొని, సంతోషపడసాగింది. అందఱూ చూడడానికి అనువుగా ఒకసారి జనమధ్యంలో ప్రవేశించి, ప్రత్యేక సింహాసనాన్ని అలంకరించి, మౌనంగా ఊరుకుంది. ఇతరులతో ప్రసంగించడం తన దర్జాకు లోటు!—ఐతే, వారంతా తన్ను గుఱించి యేమనుకుంటారో వినాలనిమాత్రం లోపల ఆశ. అందుకోసం వీనులు మాత్రం హెచ్చరికగానే నిక్కబొడుచుకున్నాయి. వృద్ధస్త్రీలు మామూలుగా ఆమెను కండ్లకద్దుకున్నారు. యువతులు, "వహవ్వా, వహవ్వా!" లతో ప్రశం

సిస్తున్నారు. ఒకమూలలోమాత్రం కొంతమంది కన్యకలు గుసగుసలాడసాగినారు.

మెహరున్నిసా వీనులు జాగ్రత్తగా ఆవంకకు పసిపట్టినాయి. మాటలు స్పష్టంగా వినిపించసాగినాయి. "అయ్యో! నా అందమా? ఏముందే యిందులు చూడటానికి? వట్టిబడాయి తప్ప! నాకేమీ కౌన రావడంలేదు. మన ఊళ్ళో సేటు చతురుసేను పెళ్ళాం, ఎన్నో రెట్లు చక్కదనాల చుక్క కాదూ? ఆయిల్లాలి కాలిగోటికైనా యీమె బలాదూరుసుమా!"—అంటూ ఒకతె ఆక్షేపించింది.

"నీకేమో మృత్యువు దాపురించినట్టుందే?"—అని వేఱొకతె దబాయించింది.

"ముంజేతి కంకణాని కద్ద మెందుకే?"—అంటూ మొదటివ్యక్తి తన వాదాన్ని సమర్థించుకుంది.

మెహరున్నిసా యీ సంగతిని కొంగున మూటగట్టినట్టు భద్ర పఱచుకుంది. క్రమంగా చూడవచ్చిన జనమంతా సన్నగిలి పోయింది.

అంతఃపుర ప్రవేశం కాగానే, దాసీలంతా బారులు తీరి నిలుచున్నారు. సుగంధతైలాలూ, సుందరవస్త్రాలూ తయారు పెట్టినారు. కాని, ఒక్కరినైనా సమీపానికి రానీయక మెహరున్నిసా నిరోధించింది. "వంగదేశం సౌందర్యానికి గొడ్డు పోయినట్టుందే? అప్సరసల వంటి అందగత్తెలుంటారనుకున్నాను. నా ప్రారబ్ధానికి మీరాదాపురించారు? ఛీ! దూరంగా వెళ్ళిపొండి!"—

అవమానపడి, అవనతవదనలై, అంతా అక్కడే నిలుచున్నారు. అంతలో షేరాఫ్గన్ అంతఃపురంలో ప్రవేశించి నిప్పులొలికే నేత్రాలతో నిరుత్సాహంగా కనబడుతూన్న బేగంసాహెబా వంక చూచినాడు. "ఇంకా నీవు..."

"ఇలాగే కూర్చున్నావు. దుస్తులైనా మార్చక—" అని కదా మీరు హెచ్చరిస్తూన్నారు? కొంచెమైనా కళాదృష్టి లేని యీ పరిచారికలతో నాకు సాధ్యంకాదు. మన్నించరూ?—

షేరాఫ్గన్ : గుల్నార్! ఇలారా!—(అనగానే ఒకదాసీ ముందుకు వచ్చి నిలిచింది.)

మెహరున్నిసా : దూరంగా నిలు! అందచందాలకు శరీరచ్ఛాయమాత్రమే ప్రధానం కాదు. ఆమోటు చేతులూ, స్థూలశరీరమూ—అబ్బా! అసహ్య మెస్తున్నావు. పో, పో!—అని యీసడించింది.

షేరాఫ్గన్ : గుల్షబ్బా! ముందుకురా!—

మెహరున్నిసా : వహవ్వా, గుల్షబ్బా! నీకు పేరుపెద్దా, ఊరుదిబ్బా అనే సామెత సరిపోతుంది. నీలమేఘచ్ఛాయకదనే? హాయ్, హాయ్!—

షేరాఫ్గన్ : నసీబా! ఎక్కడున్నావు? ..

మెహరున్నిసా : దురదృష్టమంతా నీమొఖాన్నే తాండవిస్తుంది. చాలు! సమీపించడానికి సాహసించకు...

షేరాఫ్గన్ : రోషక్ జహాఁ!—బేగం సాహెబాకు నీవే తగినదాన వనిపించుకో!—

మెహరున్నిసా : బొగ్గుకు దివ్వటిపేరు పెట్టినట్టుంది. ఆగు!—

షేరాఫ్గన్ : హసీనా! నీవురా!—

మెహరున్ని : ఏమి హసీనావే? కాటుక కొండా రమ్మంటే బాగుండేదేమో?

"ఇంతిమందిలో ఒకరూ నీకు నచ్చలేదా?"—అంటూ షేరాఫ్గను విసుగుపోయినాడు.

"లేదు; ఇందులో నాదోషం?"—అని మెహరున్నిసా పలికింది.

"కొన్నాళ్ళు ఓర్చుకో!—రేపే కొంత మందిని ఆ గ్రామంనుంచి పిలిపిస్తాను."—

"ఎందుకూ? అంత మాత్రం వాళ్ళెవరూ బర్ద్వాన్‌లో లేకనా?"—అని మెహరున్నిసా ప్రశ్నించింది.

"సింహాలవేటలోనే నా నైపుణ్యం కాని, సింహమధ్యలను అన్వేషించడంలో కాదు"—అన్నాడు షేరాఫ్గను.

"ఆ సంగతి నాకు బాగా తెలుసు; మీరువట్టి అమాయకులని—వచ్చీ రావడంతోనే పత్తా తీసనందుకైనా, నాకు బహుమాన మేమిస్తారుమఱి? చెప్తా, వినండి! ఈ నగరంలో సేటు చతురసేను యిల్లాలొక్కతే చక్కని చుక్క; ఆమెను నాదగ్గఱకు పిలిపించండి!"—అని పర్యవసానం బయటబెట్టింది మెహరున్నిసా.

"ఏమన్నావు? సేటు చతురసేనే?—అతడీ నగరానికంతా ముఖ్యుడైన వర్తకుడు. నాకంటే అన్నివిధాలా ధనవంతుడు. షాహజాదా అక్బరుకు తెలిస్తే నాకున్నద్వారీకి గండం తప్పదు. చేతులు కాలేపనికి నన్ను పురికొల్పకు!—" అన్నాడు షేరాఫ్గను.

"ఈమాత్రపు మొదటి ముద్దైనా చెల్లించడానికి మీకు సామర్థ్యంలేదా ? జ్ఞాపకముంచుకోండి! సింహాలనేకాని, సింహమధ్యలను వేటాడడం మీ స్వభావం కాదని యిప్పుడే ఒప్పుకున్నారు. ఇది మాత్రం తప్పదు. ఈనాడే యిక్కడికి చతురసేనుని స్త్రీ వచ్చితీరాలి. లేకపోయిందా, యీ వజ్రాన్ని నూరిత్రాగి పడుకుంటాను. అప్పుడు తెలుస్తుందిగా? శహంషహా అక్బరు మీ మున్సబ్దారీ హెచ్చిస్తాడోతగ్గిస్తాడో? నేను మాత్రం మీకు దక్క," నంటూ మెహరున్నీసా పట్టుపట్టింది.

షేరాఫ్గను నమ్రుడైనాడు—"నీ హుకుము పాలించబడుతుంది. విచారించకు!"—అన్నాడు. వెంటనే సేటు చతురసేనుకు ఒకలేఖ వ్రాసిపంపినాడు. "బేగం సాహెబా తమ బీబీసాహెబాను చూడగోరింది. వెంటనే ఆమెను పంపండి! గుఱ్ఱపుబగ్గీ అందుకోసం పంపుతున్నాము—" అని.

చతురసేనుడా లేఖ పఠించి, చకితుడైనాడు. తన వృద్ధజనకునికీ, యిల్లాలికీ చదివి వినిపించినాడు.

సర్వసుందరి సలహాతో చతురసేను జవాబిచ్చినాడు; "నూతన దంపతులైన తమ రిద్దఱికీ మా కుటీరంలో విందుచేస్తున్నాము. వచ్చే తేదీ—వేళా—ముందుగా తెలిపి దయచేస్తే, సర్వసుందరి బేగం సాహెబా అనుగ్రహంతో తన అదృష్టాన్ని హెచ్చించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. తమ హుకుము నిరీక్షిస్తున్నా" మంటూ.

తిరుగు జవాబు రానేవచ్చింది. మొదటి హుకుమునే పరిపాలింపక తప్పదని. కొందఱు సిపాయిలు కూడా వచ్చి సర్వసుందరీదేవిని మహలులో హాజరు పఱచమని హెచ్చరించినారు. ఇంతటి అవమానాన్ని తాను సహించలేననీ, వెంటనే గౌరవం నిలబెట్టడానికి ప్రయత్నించమనీ, యింకొకసారి చతురసేను ప్రార్థించినాడు.

ఈసారి షేరాఫ్గను స్వయంగా విచ్చేసినాడు. చతురసేనుని కుటుంబమంతా—అతని ముసలితండ్రీ, భార్యా, కూతురూ—పరుగెత్తిపోవడానికి ప్రయత్నించినారు. కాని, అంతకుముందుగానే ఇంటిచుట్టూ పారాతయారయింది. చతురసేను ఖడ్గమాత్ర సహాయంతో పోరాడిపోరాడి తుదకు హతుడైనాడు. సర్వసుందరి నిర్బంధింపబడి మహలులో మెహరున్నీసా యెదుట హాజరు పెట్టబడింది. చతురసేనుని తండ్రీ, కూతురూ, మతభ్రష్టులు కావింపబడి, విడువబడ్డారు.

అంతఃపురంలో సుందరీమణు లిద్దఱూ, ఒకరి వంక కొకరు చూచుకున్నారు. మెహరున్నీసా విజయగర్వాన్ని సూచించే నేత్ర విక్షేపంతో, "దేఖోజీ! నేటినుంచీ నీవు నా అంగరక్షకురాలవు. ఈ నా అంతఃపురంలో ఉన్న దాసీలకు రాణివి. నీకు నే బెట్టుకున్న ముద్దుపేరు జులేఖా. తెలిసిందా ?—" అని హెచ్చరించింది.

"నా ప్రాణాలు కూడా తీయించి ఆ కాస్త పుణ్యం కట్టుకుంటే బాగుండేదిగా ?" అనింది సర్వసుందరి, విషాదంతో వెక్కివెక్కి యేడుస్తూ.

"కంగారుపడకు! గతజల సేతుబంధనమెందుకూ ? నా ప్రాణానికి ప్రాణంగా నిన్ను చూచుకుంటాను. ఏమాత్రం నీకు లోపం రానీయ" నంటూ బేగంసాహెబా బుజ్జగించింది.

"నా యిల్లు పాడుచేసినావు, నాలలాటరేఖ మార్చినావు; నా సిందూర తిలకాన్ని తుడిచివేయించి, నా కుమార్తెను నాకు దూరంచేయించి, బ్రదికించడం మంచిదికాదేమో ? ఆలోచించుకో! నన్నుగూడా హతమార్చితే,లోకంలో ఒకతే సుందరి మిగిలిఉంటుంది. ఆమె మెహరున్నీసా మాత్రమేనని ప్రపంచం ప్రశంసిస్తుంది"...అని సర్వసుందరి నిర్భయంగా పలికింది.

"దేఖోజీ! ఈ పురుషజాతి గుణమే యింత!—నీ భర్తమూర్ఖుడై నిన్ను పంపడానికి నిరాకరిస్తే, నాభర్త అంతకంటే మూర్ఖుడై అతన్ని వధించినాడు. ఇక నీవా సంగతి మఱచిపో! నీవు కోరితే యీ క్షణంలో నీ బిడ్డను పిలిపిస్తాను. ఇక్కడ నీకేమీ యిబ్బంది ఉండదుసుమా!" అని మెహరున్నీసా యెంతో దయతో మాటలాడింది.

"ఇంకా యిబ్బందులేమిటి ? నాశరీరం దహించుకోపోతూంది. నన్ను మిగిలిస్తే ఎన్నటికైనా మిమ్ముగూడా దహిస్తానేమో ? ఆలోచించండి!"—అని సర్వసుందరి తన మనోవ్యథను ప్రకటించింది.

"నీవు సామాన్యురాలవు కావనే సంగతి గ్రహించినాను. నాభర్తను లొంగదీసుకో గలవనే అనుమానం నాకు లేకపోలేదు. కాని, నేను తగినంత జాగ్రత్తలో ఉంటాను. పరపురుషులచూపు నీపై పడబోదని గ్రహించు!"—అని మెహరున్నీసా హేళనగా పలికింది.

"ఈనాడు నన్ను నీ వొకరీతిగా అర్థంచేసుకున్నందుకు విచారిస్తున్నాను. నేను హిందూకాంతను. ద్వితీయవివాహానికి పూర్తిగా విముఖురాలను సుమా!"—అనింది సర్వసుందరి యేడుస్తూ.

"సరే! మంచిమాట. ఇంతటితో నీ జిద్దు వదలిపెట్టు! ఇంకా నీ హృదయంలో విషాదం మాసి

పోలేదు. తిన్నగావెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకో! నీ కుమార్తెను పిలిపిస్తాను. నిన్ను నాప్రాణపదంగా చూచుకుంటాను. నన్ను విశ్వసించవూ?" అని మెహరున్నీసా ఆమె నోదార్చింది.

మఱునాడు విచారించగా సర్వసుందరి కుమార్తెతో ఆమె ముసలిమామగారు మాయమైనట్లు వార్త వచ్చింది. ఎంత వెదకించినా పత్తా దొరకలేదు.

లాలీతల్లి, సర్వసుందరి, మెహరున్నీసాకు చెలికత్తె కాక తప్పలేదు. ఆమె మరణించగలదు; కాని కసితీర్చుకోక చావడానికి హృదయం సమ్మతించడంలేదు.

దినమంతా సేవచేయడం—రాత్రి కసి తీర్చుకునేందుకు ఉపాయాలు వెదకడం—ఈవిధంగా ఆమెజీవితం గడుస్తూ పోయింది. అప్పుడప్పుడూ తనకుమార్తెను చూడడానికి సుఖస్వప్నాలు కనడం కూడా అలవాటయింది.

సర్వసుందరిని మెహరున్నీసా చాలా ఆదరించింది. ఆమె కేవలం పరిచారికమాత్రమే కాదు; ప్రాణసఖి; సలహాలిచ్చే మంత్రికూడా.

సర్వసుందరి తలచుకుంటే విషమైనా యిచ్చి మెహరున్నీసా అంతాన్ని చూడగలదు. చాలాసార్లు ఆవిధంగా కడతేర్చడానికి సమయాలు నిరీక్షించింది. కాని, ఒక్కటే సుఖ నిద్రపోనిచ్చినందువల్ల, లాభం లేదు. "ఆమె హృదయాన్ని చేతనైనంత దుఃఖపెట్టి గాని చంపగూడదు; అప్పుడే తన కసితీరడానికి అవకాశం దొరికినట్లు. అసలు చావులో ఏముందీ? జీవితాంతం ఏడ్పిస్తే చాలు! అందుకుఉపాయం?"—అనుకుంటూ కాలం జరిపింది.

కొన్నిసార్లు, షేరాఫ్గనుకే విషమిచ్చి చంపితేనో?"—అనే ఊహకూడా ఆమెలో పొటమరించింది. మేహరు—అనాథగా మాఱిపోయి తనవలెనే యేడుస్తూ..."అబ్బే! అందులోనూ లాభం లేదు. మేహరు హిందూ సుందరికాదుగా? ముసల్మానుసుందరి; తప్పక రెండో పెండ్లిచేసుకుంటుంది. ఆమె సౌందర్యం చిరకాలవైధవ్యాన్ని రూపుమాపడానికి సహాయపడితీరుతుంది. అప్పుడో?—ఈ విధంగా తర్కవితర్కాలుమితిమీఱినాయి. ఇంతకూ ఏవిధంగానూ కసి తీర్చుకోలేక సర్వసుందరినిత్యమూ నూతనోపాయాలు అన్వేషిస్తోంది. సంవత్సరం మీద సంవత్సరం గడచిపోసాగింది.

2

అక్బరుపాదుషా అనంతరం సలీము సింహాసనమెక్కినాడు. జహంగీరు బిరుదుకూడా ధరించినాడు. అతనిహృదయంలో అప్పటిగ్గూడా మెహరున్నీసా రూపం కంటకప్రాయంగానే గ్రుచ్చుకొని ఉండిపోయింది. అతడామెనే మాత్రం మఱచిపోలేదు.

బర్ద్వాన్‌లో గడబిడ బయలుదేఱింది. సింహాలను వేటాడే వీరశాసకుడు షేరాఫ్గను 1607 మార్చి 30 తేదీన హతుడైనాడు. ఈ హత్యలో జహంగీరు చేయి ఉందో, లేదో ఈశ్వరుడికే తెలుసు. ఐతిహాసికుల్లో ఈ విషయాన్నిగుఱించి అనేకమైన మతభేదాలున్నాయి.

చచ్చేవాడు చచ్చినాడు. కాని, బ్రతికేవాళ్ళకు బ్రదుకుదెరువునుగుఱించిన భయం పట్టుకుంది. చరిత్ర మనకు విశదీకరించే విషయమేమంటే—మెహరున్నీసా మొగలాయి రాజమహాలులో ప్రవేశింపక తప్పలేదు. ఆమెతో గూడా జులేఖా సైతం అక్కడే చేరింది.

అంతఃపురంలో రాజమాత సన్నిధిలో (అంటే అక్బరు పట్టపురాణి దగ్గఱ) మెహరున్నీసా మెదలసాగింది.

పూర్వచరిత్ర సమాంతం మార్చడానికి జహంగీరెన్నోపాట్లు పడినాడు. కాని, మెహరున్నీసా గతించిన భర్తను తలచుకుంటూ, జహంగీరు సంబంధాన్ని తృణీకరిస్తూ, కాలక్షేపం చేయడానికి ప్రారంభించింది.

పాపం! జహంగీరు హృదయంలోనో? ఆనాటి కానాటికి, ఆమెమీద వ్యామోహం పెరిగిపోసాగింది. దినదినానికి మేహరు తృణీకారం కూడా అదే అంతస్థులో ఉండిపోయింది.

అన్నివిధాలా ప్రయత్నాలు నిష్ఫలాలుకాగా, జహంగీరు తుదకు జులేఖా పాదాలమీద తన శిరస్సుపెట్టి యీవిధంగా ప్రార్థించినాడు. "నీవు మెహరున్నీసాకు ఛాయవనే సంగతి తెలుసుకున్నాను. ఆశ్చర్యమేమిటంటే?—ఛాయైనా ఒక్కొకసారి మనిషిని వదలి దూరమౌతుంది; కాని, నీవో? ఆవిడనెప్పుడూ విడిచిపెట్టవు. నేడు భారతసామ్రాట్టు నీ పాదాలు పట్టుకున్నాడు; మెహరున్నీసాకు నిఖా కట్టించే భారం నీవు వహించాలి సుమా!—"

ఆనాటివఱకూ జులేఖా మనసులో, మెహరున్నీసాను విధవగానే ఉంచి తమాషా చూడవలెననే భావం ఉండేది. కాని, యిప్పుడో? భారత చక్రవర్తి తన పాదాలపై బడి ప్రేమభిక్ష పెట్టించమని ప్రార్థిస్తున్నాడు. ఆమె హృదయం కరగిపోయింది. వెంటనే సాధ్యమైన సహాయం చెయ్యడానికి జులేఖా చక్రవర్తికి వాగ్దానమిచ్చింది.

ఇంతవఱకూ జహాంగీరునుగుఱించి మెహరున్నీసా హృదయంలో విషం నింపసాగిన జులేఖా, యిప్పటి నుంచీ ఆ విషాన్ని విరుగడచేయడానికి ప్రయత్నించింది. స్త్రీప్రకృతి మిక్కిలి విచిత్రమైంది కదా? జీవితాంతమూ వైధవ్యంతో కుమిలించి కుమిలించి మెహరున్నీసా మీద కసిదీర్చుకో దలచిన జులేఖా—ఆమెనిప్పుడు భారతసామ్రాజ్ఞిని చేయడానికి ప్రయత్నాలు సాగించింది. ఇందుకు జహాంగీరుపై గల కృతజ్ఞతయే హేతువేమో? తన భర్తను వధించిన షేరాఘనును వధించిన వాడు జహాంగీరు కాక వేఱెవరు?

ఆడించినట్టంతా ఆడసాగిన మెహరున్నీసాను జులేఖాలో కలిగిన యీ మార్పు మాత్రం అర్థం కాలేదనే చెప్పవలసివస్తుంది. ఏ తత్పరిణామంగా చరిత్రలో నూతనాధ్యాయం వెలసింది. షేరాఘను గతించిన నాలుగు సంవత్సరాలా మూడు నెలల నాటికి మెహరున్నీసా జహాంగీరును వివాహ మాడడానికి సమ్మతించింది. నూర్మహలు పేరుతో ఆమె జహాంగీరు సింహాసనంలో పాలుపంచుకుంది.

చరిత్రలోగూడా విశదీకరించబడిన సంగతే కదా?—క్రమంగా నూర్మహలు చేతుల్లో జహాంగీరు కీలుబొమ్మగా మారినాడు. నూర్మహలు సామ్రాజ్య చక్రాన్ని స్వేచ్ఛగా త్రిప్పసాగింది. అందులో ముప్పాతిక మువ్వీసం జులేఖాసామర్థ్యమే నేమో? నూర్మహలు కనతికాలంలో నే నూర్జహాను బిరుదు సార్థకమైపోయింది.

3

జహాంగీరు పుత్రులు నలుగురూ;—ఖుస్రూ, ఫర్వీజ్, ఖుర్రం, షహార్యార్. ఈ నలుగురూ సామ్రాజ్యాపేక్షతో ఉబ్బితబ్బిబ్బులౌతలూగేవాళ్ళే. అందఱిలో ఖుర్రం, సమర్థుడూ, వీరుడూ అని పేరొందినాడు. ఖుర్రం తల్లి రాజపుత్ర స్త్రీ. కాబట్టి యితనినే సింహాసన మెక్కించడానికి రాజపుత్రులుద్యుక్తులైనారు.

ఖుస్రూ బుద్ధి తీవ్రమయిందికాదు. జహాంగీరుకుగానీ, నూర్జహానుకుగానీ, అతడంటే అయిష్టం. పైపెచ్చు సహాయమెవ్వరూ లేరు. ఐనా, సామ్రాజ్యాభిలాషతో అతడు తన భాగానికి ప్రయత్నించి, కారాగారంలో బంధితుడైనాడు. నూర్జహాను మాట మాత్రంతో అతన్ని కడతేర్చ గలిగింది కూడా. మహబత్ఖాన్ మొదలైన ముఖ్యులంతా నూర్జహాను పన్నిన షడ్యంత్రాలు తప్పించుకొని ఖుర్రమునాశ్రయించినారు.

షహార్యార్ అనే కడపటి యువరాజును దగ్గఱతీసి, మెహరున్నీసా తనకు షేరాఘనువల్ల కలిగిన కుమార్తెనిచ్చి వివాహంచేసింది. ఏ విధంచేతనైనా అల్లుణ్ణి సామ్రాజ్యపీఠ మెక్కించడానికి జరిగే ప్రయత్నాల్లో నిద్రాహారాలు విసర్జించింది. తన ముద్దులబిడ్డ సామ్రాజ్ఞి కావడానికి, కోటిదేవతలకు మ్రొక్కింది.

ఇటువంటి సమయంలో జులేఖా కంకణం తాల్చింది కదా, తన దుర్విధికంతా మూలకారకుడైన షేరాఘను తనూజ నధః పాతాళానికి దిగద్రొక్కుతానని. ఆమె సామ్రాజ్యాధికారిణి కాకుండా ఉండడానికే కార్యమైనా చేస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేసుకుందికూడా.

షహార్యార్ మార్గంలో యింకా రెండుకంటకాలుండిపోయినాయి. ఖుర్రము తగిన బలాన్ని చేకూర్చుకుంటూ జహాంగీరునూ, నూర్జహానునూ లొంగదీయడానికి సమయం నిరీక్షిస్తున్నాడు. రెండోవాడు ఫర్వీజ్—అంటే జహాంగీరు స్వయంగా తన తదనంతరం సింహాసనాన్ని సమర్పింప దలచుకొన్న ప్రియపుత్రుడు. అతడు మద్యపానంలో నిమగ్నుడౌతూ, నాట్యగానాలకు ప్రాణాలర్పిస్తూ, రసికచక్రవర్తిగా ప్రసిద్ధుడైనాడు. అతని దౌర్బల్యం కూడా అందఱకూ తెలిసిపోయింది.

జహాంగీరు వయసు హెచ్చేకొద్దీ, యువరాజుల ప్రయత్నాలూ, షాహజాదా షడ్యంత్రాలూ పెచ్చుపెఱిగినాయి. నూర్జహాను మనసులో భేదోపాయంవల్ల ఫర్వీజుకూ—ఖుర్రానికీ యుద్ధాలు కల్పించి, యిద్దఱినీ క్రుంగదీయవలెననే కోరిక కలిగింది. జహాంగీరిందుకు విముఖుడైనాడు. తాను జీవించి ఉండగానే యింట్లో రక్తపాతం కలగడాన్ని చూడదలచుకోలేదు.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే జులేఖాసైతం షహార్యార్ను సింహాసన మెక్కనీయరాదని నిశ్చయించుకుంది.

4

హఠాత్తుగా ఒకనాడొక స్త్రీ వచ్చి, జులేఖాకొక పత్రాన్ని సమర్పించింది. అందిట్లు వ్రాయబడింది—

"ప్రియజననీ,

నీ ప్రియపుత్రిక లాలీ—బ్రదికే ఉన్నాను. తాతగారు నా కోసం నగరాలెన్నో తిరిగి తిరిగి చాలా యిబ్బందుల పాలైనారు. నన్ను నీ దగ్గఱకు పంపడానికి నిరాకరించేవారు. నీవు ముసల్మానుల యింట ప్రవేశించి ధర్మభ్రష్టవైనావని చెబుతూండేవారు. సహగమనం చేయకపోవడం నీ దోషమని కూడా అంటూండేవారు.

"ఇప్పుడు తాతగారు స్వర్గవాసులైనారు. ముసల్మానుల యింట్లో ఉన్నప్పటికీ నీవు హిందూ స్త్రీవనే ప్రశంసించేవారు. నీ హృదయ మెన్నటికీ ముసల్మాను మతాన్ని కోరదని ఘంటాపథంగా చాటేవారు.

"మరణకాలంలో తాతగారు నన్నొక హిందూ గృహంలో ఉంచినారు. అమ్మా! నే నిప్పుడు ఫతేపూరు సిక్రీలో నివసిస్తున్నాను. ఎప్పుడైనా వచ్చి నన్ను చూచిపోవూ? నీ ప్రేమవల్ల సర్వదుఃఖాలూ మఱచిపోగలనని భావిస్తాను. ఎప్పుడు రాగలవు?

నీ కుమార్తె,
లాలీ"—

జులేఖా, సాంతమా లేఖ పఠించి, ఆ వచ్చిన కాంతతో, నిజంగా నా లాలీ బ్రతికేఉందా?"— అని అడిగింది.

ఆ గంతుకురాలు సంజ్ఞాపూర్వకంగా, "జా" నని జవా బిచ్చింది. కూతురు బ్రదికే ఉందనే సంతోషంలో జులేఖా పరవశురాలయింది. తా నేమి చేస్తున్నదీ మఱచిపోయింది.

"ఇప్పుడే మలికాకు చెప్పి నాలాలీని పిలిపించుకుంటాను"—అని బిగ్గఱగా పలికింది.

ఆగంతుకి—"నీకేమైనా మతి భ్రమకలిగిందా? నీ కూతురి కాశ్రయ మిచ్చిన వ్యక్తి మలికాకు బద్ధశత్రువుసుమా!—అంతేకాక, ఆమె నిక్కడకు పిలిపించుకోడం మంచిదికాదేమో?"—అనింది.

"ఎవరైనా కానీ! నా లాలీని పిలిపించుకోగలను. రక్తపాతమైతే కానీ. జంకను. మలికాకు నేనెంతో సేవచేసినాను. ఆమె నా బిడ్డకోసం ఎంతైనా సహాయపడుతుంది. అవసరమైతే ఫౌజు నా వెంట పంపుతుంది. చక్రవర్తిని ఫౌజు నెదిర్చి బ్రదుకగలవా డెవడు?"—అని జులేఖా తొందరపడింది.

వెంటనే ఆగంతుకి యిటూ అటూ చూచి, యింకో లేఖ జులేఖా కిచ్చింది. "దీన్ని కూడా పఠించి, నీ యిష్టప్రకారం సంచరించు!"—అనింది. ఆ లేఖ యీవిధంగా లిఖింపబడింది.

"సోదరీ!

షేరాఫ్గను నీకు చేసిన దురాగతమంతా నాకు తెలుసు. ఆ కార్యమంతా నూర్జహాను ప్రసన్నురాలు కావడానికేనని కూడా నాకు విదితమే. నీ మామగారు చనిపోతూపోతూ నీ కుమార్తెను నా అధీనంలో ఉంచినారు. ఈ అనాథబాలిక యెన్నెన్ని కష్టాలు పడిందో, యెక్కడెక్కడ తలదాచుకుందో తెలిస్తే మనుష్యహృదయం తహతహలాడి తీరుతుంది. నీభర్త నిర్దోషికదా? అటువంటి భర్త అన్యాయంగా హత్యచేయబడినాడు. కాబట్టి అతని రక్త మెప్పుడూ కసి తీర్చుకోడానికి ప్రయత్నించి తీరుతుంది. షేరాఫ్గను మరణించినాడు. నిజమే. కాని, ఈ హత్యకంతా కారకురాలైన మలికా జీవించే ఉంది. ఆమె మీద కసితీర్చుకోవలసిన బాధ్యత నీకు లేదూ? నీ భర్త పవిత్రాత్మకు నీవు శాంతి చేకూర్చవూ? అన్నివిధాలా యీ ఉద్యమంలో నీకు సహాయపడడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

నీ సోదరుడు,
భీమసేనుడు."—

ఈలేఖ చదువుకోగానే జులేఖా హృదయంలో నిద్రాణమైఉన్న క్రోధాగ్ని—ప్రతీకారకాంక్ష—ప్రజ్వలించింది. వెంటనే ఆమె, సందేశహారురాలితో—"నీ పేరేమి? నీవు నన్ను సోదరుడైన భీమసేనుని దగ్గఱకు గొంపోగలవా?"—అని ఆత్రంతో ప్రశ్నించింది.

"నేను భీమసేనజీ గుప్తచారిణిని—'అంబరబాయి'—అంటారు. నన్ను అనుసరించే పక్షంలో నీ కుమార్తెనూ, సోదరునీ చూడగలుగుతావు"— అంటూ ఆగంతుకి జవా బిచ్చింది.

"ఇప్పుడే వస్తాను. ఇక్కడేఉండు!"— అని జులేఖా వెంటనే నూర్జహాను దగ్గఱకువెళ్ళి, "కొన్నాళ్ళునాకు సెలవిప్పించవలెనని ప్రార్థన. ఫతేపూరు సిక్రీలోని ఒకానొక పీరుకు మ్రొక్కుబడి చెల్లించబోతున్నాను. అనుగ్రహించవూ?" అని వేడుకుంది. నూర్జహాను సెలవియ్యడానికి అంగీకరిస్తూ—"తగినంత సిబ్బందినిగూడా పంపుతాను. వెళ్ళిరా!"—అంది.

జులేఖా అందుకు—"వద్దు; వద్దు; పీరుదగ్గఱకు భిక్షుకివలెపోవలెనని గదా పెద్దలంటారు? నేనుకాలినడకను వెళ్ళదలచుకున్నా," నంటూ సమర్థించింది.

"మంచిది; వెళ్ళిర,"మ్మని నూర్జహాను ఆనతిచ్చింది. ఆనాడే అంబరబాయితో కలిసి జులేఖా ఫతేపూరు సిక్రీకి ప్రయాణమైంది.

తల్లికూతుండ్ర సమావేశ మొక మహాద్భుతమైన ఘట్టం. వారిద్దఱూ పరస్పరబాహుబంధాల్లోపరవశులై ఉండిపోయినారు. కన్నీటి కాల్వలతో చెంపలుతడిసినాయి. హృదయస్పందనాలు తీవ్రమైనాయి. కొంతసేపటికిగాని జులేఖా తనకూతురి సౌందర్యం చూచుకొని మురిసిపోవడం జరుగలేదు. మొగలాయీ సామ్రాట్టుల అంతఃపురంలో ఉండి తానెంతోమంది

హిందూస్త్రీల సౌందర్యాన్ని కనులపండువుగా తిలకించింది. కాని, లాలీ అందాని కెవ్వరూ సాటి రారు. జగద్విఖ్యాత సౌందర్యవతి నూర్జహానుకూడా లాలీ కాలిగోటికి సరితూగదేమో ననిపించింది. హఠాత్తుగా ఆమె తన కుమార్తెను, "అమ్మాయీ! నీ వివాహమయిందా? కాలేదా? చెప్పు!" అని అడిగింది.

లాలీ తలవంచుకొని ఊరకుంది.

అంబరబాయి వెంటనే, "ఈమె వివాహమిప్పుడొక విషమ సమస్యగా పరిణమించింది. హిందూ వీరుడెవడూ యీమెను వరించడానికి సాహసించడం లేదు. ఇంతలో తాతగారు స్వర్గస్థులైనారు. ఇంక నీవే యీభారం వహించవలసి ఉంటుంది——"అని వివరించింది.

సర్వసుందరి విస్ఫారిత లోచన యుగళి సజలమయింది. అంతలో ఏదో స్ఫురించినట్లై ఆమెలో ఆనందం తాండవించింది. "సోదరుడు భీమసేనుడెక్కడ?"—అని ఆమె ప్రశ్నించింది.

అంబరబాయి భీమసేనుని పిలుచుకొని వచ్చింది. సర్వసుందరి అతని చేతికి రక్ష కట్టింది. భీమసేనుడు—"సోదరీ! నీకోసం నే నెంతైనా త్యాగానికి సిద్ధంగా ఉన్నా" నంటూ ప్రతిజ్ఞ చేసినాడు.

"అన్నా! నేను నీ కెంతో కృతజ్ఞురాలను. జన్మజన్మాంతరాలకైనా నీ ఋణం నేను తీర్చుకోలేను. నా కుమార్తె కాశ్రయమిచ్చి నీవు నన్ను దాసిని చేసుకున్నావు—" అనింది ఆమె.

"చెల్లెలా! అన్న కెప్పుడైనా ఋణపడిపోవడం లోకంలో కద్దా? చెల్లెలి బిడ్డను సంరక్షించడంలో నేను చేసిన ఉపకార మేమీ లేదు. ఇది నా కర్తవ్యమే సుమా! ఏ రోజున నా చెల్లెలిపై జరిగిన అత్యాచారానికి నేను కసి తీర్చుకుంటానో, ఆ రోజునగాని నా ఆత్మకు శాంతి చేకూరదనుకో!"—అని భీమసేనుడు పలికినాడు.

"నీవు వీరశేఖరుడవు; నేనో, అబలను; నిజానికి నా హృదయంలో ద్వేషాగ్ని రగులుతూనే ఉంది. ఏనాడు నా ప్రాణపదమైన భర్త అన్యాయంగా హత్యచేయబడినాడో, ఆనాటినుంచి నేటిదాకా నా హృదయంలో సంతోష మనేది లేదు. ఐనా, నా కనులవెంట అశ్రువులు మాత్రం ఎవ్వరూ చూచి ఉండరు. అంగిట అమృతమూ, ఆత్మలో విషంగా నేను జీవితాన్ని గడుపుతున్నాను. దుఃఖాన్ని ప్రకటించిన పాపాన నేను పోలేదు. ఇప్పటికి నా హృదయం ప్రసన్నమయింది. కాబట్టి

కనులు బాష్పపూరితాలయినాయి. లాలీ సందర్శనం నన్ను వివశురాలిని చేసింది. అమ్మాయి వివాహమూ, హత్యకు ప్రతీకారమూ—ఈ రెండూ జరిగితే గాని నా హృదయాగ్ని శాంతించదేమో? ప్రతీకారం కోసమే నే నింకా జీవించినా ననుకో!—

'కపట జీవిత మర్మ మేదో?
కననివారికి నేనె చాలును!
అంతరంగ రహస్య మొక్కటి;
వింతనాలుక విజయ మొక్కటి—

"ఐనప్పటికీ—అన్నా!—ఏ విధంగా తీర్చుకోగలనో తోచటం లేదు. మార్గదర్శివి కావూ!—" అని సర్వసుందరి తన హృదయం విప్పి భీమసేనుడి యెదుట పెట్టింది.

"అమ్మాయీ! నీకు తెలిసే ఉంటుంది; నూర్జహాను తన కుమార్తెను సింహాసన మెక్కించడానికనేక విధాల ప్రయత్నాలు సాగిస్తూందని—ఆమె యిష్టాన్ని వ్యర్థం చేయడమే మన కర్తవ్యంగా భావించు. ఇందుకోసం నీవూ, నేనూ, యువరాజైన ఖుర్రము పక్షంలో చేరకతప్పదు. ఖుర్రమే సింహాసనారూఢుడైతే నూర్జహాను వీక్షిస్తూ చావలేక జీవించకపోదని దృఢంగా నమ్ము! అంతకంటే కావలసిం దేమి?"—అని భీమసేనుడు బోధించినాడు.

"నావంటి అబలవల్ల కాగల సహాయమైనా ఏముంటుందో తెలిపినావు కావు;" అని సర్వసుందరి ప్రశ్నార్థకంగా చూచింది.

"నీవల్లనే కార్య సాఫల్యం కాగలదంటూ నేను విశ్వసిస్తున్నాను."

"ఏవిధంగా?"—

"నూర్జహాను మిక్కిలి చతురురాలని వినికిడి. నీవెందులోనూ ఆమెకు తీసిపోవనికూడా నా నమ్మకం. ఆమెమీదనీవు కసితీర్చుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నావుగా?"

"నిజమే; ఐతే?"—

"ఆ మాత్రం చాలు!—ఇంతవఱకూ చక్రవర్తిని రహస్యాలు మాకు తెలుపగల గూఢ చారిణి లేదే, అని ఖుర్రం విచారిస్తున్నాడు. అక్కడ జరిగే రహస్యాలన్నీ నీవు అంబరబాయిద్వారా మాకు తెలుపుతూవస్తే, అన్ని విధాలా సహాయపడిన దానవౌతావు."

"మఱి నాకు బహుమానం?"—

"ఏమడుగుతావో, అడుగు!"—

"అన్నవైన నీకు నేనే ఋణపడి ఉన్నాను. కాబట్టి, షాహజాదా ఖుర్రం యీవరప్రదానానికి పూనుకోవాలి."

"షాహజాదాఖుర్రం ఊపే యిక్కడకు రాగలడు. అతని చేత నే వాగ్దానం చేయిస్తాను."

మఱునాడు ఖుర్రంరానేవచ్చినాడు. రాగానే సర్వసుందరి దర్శనానికి వచ్చి, నమస్కరించినాడు. ఆమె అడిగింది

"షాహజాదా ఖుర్రం! నేను మీకు సహాయ పడితే నాకు మీరిచ్చే బహుమానం ?—

ఖుర్రము వినమ్రుడై, "అమ్మా! తామే మను గుతారో, అడగండి! తలతో చేస్తాను," అంటూ మాట యిచ్చినాడు.

"ఖడ్గ హస్తులై ప్రమాణంచేయండి!"—

ఖుర్రము అదేవిధంగా ప్రమాణంచేసినాడు.

మఱునాడే సర్వసుందరి తన తనూజాతనువదలి ఢిల్లీకి బయలుదేఱబోతూ, 'అన్నా! కోడలి సంరక్షణలో జాగరూకుడవై ఉండు! నాకు సెలవా ?" అనింది.

"సోదరీ! నిశ్చింతగా వెళ్ళిరా! ఇక్కడి జ్యోతిష్కుల వచన ప్రభావంవల్ల నాకోడలు భారతవర్ష సామ్రాజ్ఞి కాబోతుందని నమ్ముతాను. సరేనా ?" అని భీమసేనుడు నవ్వినాడు.

5

కొన్నాళ్ళపిదప అంబరబాయి, మహాలునుంచీ భీమసేనున కొక ఉత్తరం తెచ్చింది.

"అన్నా,

రహస్యాతి రహస్యమైన మీ పన్నాగమంతా నూర్జహానుకు తెలిసిపోయింది. షాహజాదా ఫర్వేజ్, సామ్రాజ్య సేనలతో వెంటనే బయలుదేఱి మీ మీదికి రాబోతున్నాడనే సంగతి నాకు తెలియ వచ్చింది. మొదట మిమ్మలను మోసగించే నిమిత్తం కొద్దిసేనమాత్రమే వచ్చి యుద్ధాని కాహ్వానిస్తుంది. మీరు పోరాడే సమయంలో హఠాత్తుగా మఱొక పెద్దసేన ఖుర్రమును ముట్టడించి హతమార్చడానికి సిద్ధమాతుంది. ఖుర్రం శిరస్సుకు నూర్జహాను కట్టిన పిలువ రెండులక్షల మొహిరీలు మాత్రమే. ఈ సేన లేవీ రాకముందు, నీ దగ్గఱ కొక దూతవస్తాడు. అతడు నిన్ను మోసపుచ్చి, అరణ్యంలోకి తీసుకోపోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అక్కడ నిన్ను హతమార్చడానికి పన్నాగం పన్నబడింది.

ఫర్వేజ్, నాట్యగానాలంటే ప్రాణా లిస్తాడు. కాబట్టి, యుద్ధప్రయత్నానికిముందే అతని నే నాట్యకత్తె చేతనో హతమార్పించడానికి సన్నాహపడు! నా ప్రతిమాటా జ్ఞాపక ముంచుకో! ఏమాత్రం ఏమరినా సరే, అనుకున్న కార్యం విష మించితీరుతుంది సుమా!

లాలీని కలుసుకోడానికి హృదయం తత్తరిస్తూంది. ఐతే, యీ సమయంలో మహాలు వదలడం మంచిది కాదు.

నీ సోదరి,

—సర్వసుందరి."

జాబు చదువుకుంటూనే భీమసేనుడు, మహబత్ఖాను ఖుర్రములకు సమస్తమూ తెలిపి, తగిన సూచన లిచ్చినాడు.

అదేసమయాని కొక దూత రోజుకుంటూ, రొప్పుకుంటూ రానేవచ్చినాడు. ఆ దూత భీమసేనునితో, "షాహజాదా ఖుర్రం, అరణ్యంలో పులులను వేటాడుతూ, తూలిపడిపోయినాడు. తమ రాక అగత్యమని భావిస్తున్నాడు—" అన్నాడు.

తక్షణం భీమసేనుడా దూతను పట్టి బంధించమని అనుచరుల నాజ్ఞాపించినాడు. అనంతరం తగిన సిబ్బందితో అరణ్యానికి వెళ్ళి చూచినాడు. అక్కడ ఖుర్రం పత్తా లేడు. సరికదా? నలుగురు సిపాయీలు తన్ను చంపడానికి సిద్ధంగా ఎదురు చూస్తున్నారు. ఆ నలుగురూ వెంటనే స్వప్రాణంగా పాతిపెట్టబడ్డారు.

అంబరబాయి నాట్యకత్తెవేషంతో బయలుదేఱి షాహజాదా ఫర్వేజు డేరాలో హాజరయింది. నాట్యగానాలకు అనుమతించమని ప్రార్థించింది.

ఫర్వేజు వెంటనే అంగీకరించినాడు. అంబరబాయి నాట్యగానాలతో అతనికి మత్తెక్కించి, సిపాయీలను మోసగించి, మంచి అవసరం చూచుకొని, కటారికి శత్రువును బలియిచ్చింది. అందఱూ కండ్లు తెఱచేలోపల తప్పించుకొని పారిపోయింది కూడా.

ఫర్వేజు మరణంతో నూర్జహాను—జహంగీరుల పన్నాగమంతా మొహం మొత్తింది.

సర్వసుందరికి ధన్యవాదా లర్పిస్తూ ఖుర్రం స్వయంగా ఒక లేఖ వ్రాసినాడు.

ఫర్వేజునుగుఱించి జహంగీరు దుఃఖసముద్రంలో మునిగిపోయినాడు. నూర్జహాను దుఃఖంలో ప్రసన్నత కూడా తొంగిచూచింది. ఒక కంటకం తొలగినా

తొలగినట్లేకదా ?—అనుకుంది. ఇంక ఖుర్రమొక్కడే మిగిలినాడు!—కాని,......కాని,.....

జహాంగీరు దీర్ఘాలోచనలో పడినాడు. తమ రహస్యమంతా భీమసేనాదులకు ఏవిధంగా తెలిసిందో? మహలులో ఖుర్రం పక్షాన గూఢచారులెవరో కనిపెట్టమని అతడాజ్ఞాపించినాడు.

రెండే రోజుల్లో ఖుర్రం వ్రాసిన ధన్యవాదాల లేఖ, చక్రవర్తి సన్నిధానంలో ఉంచబడింది. ఖుర్రం హస్తాక్షరాలు గుర్తించిన తర్వాత చక్రవర్తి ఆ లేఖను నూర్జహానుకు పంపి ఊరకున్నాడు. నూర్జహాను ఆ పత్రాన్ని చదివి అగ్గి లేకుండా మండిపడింది. జులేఖాను వెంటనే తన గదిలోకి రప్పించింది.

జులేఖా నూర్జహాను ముఖావలోకనంలోనే, ఏదో విషమించి ఉంటుందని గ్రహింపగల్గింది. నూర్జహాను పండ్లు పటపట గీటుతూ, "ఏమే, విషనాగమా!—ఇంతవఱకూ నీ విషం దిగలేదూ?—" అని గర్జించింది.

జులేఖా భయంతో గడగడలాడుతూ, "ఈ సేవకురాలి తప్పేమిటమ్మా? మలికా సాహెబాకింతటి దురాగ్రహ మెందుకోసమో?" అంటూ సవాలు చేసింది.

"నిన్ను నమ్మి నా రహస్యాలన్నీ నీతో ఆలోచించడ మిందుకే ననుకున్నావా? నీవు నా మీదనే కత్తి కట్టడానికి పూనుకున్న సంగతి చూస్తే—ఆశ్చర్యంగా ఉంది"— అని అంగలార్చింది నూర్జహాన్.

జులేఖా ఆమె పాదాలు కండ్ల కద్దుకుంటూ, "ఎవరు నామీద చాడీలు చెప్పి, మలికా అనుగ్రహానికి దూరస్థురాలిని చేయదలచినారో?" అనింది.

"నీవు సహచారిణి రూపంతో ఉన్న కాలసర్పానివి."

"నాదోషం?"

"మహలులోనివార్త శత్రువులకు తెలిసిపోయింది. షాహజాదా ఫర్వేజును హత్యచేయించినావు; ఖుర్రమును బ్రదికించినావు. నా సామ్రాజ్యానికి అడ్డుగోడవైనావు. ఇందుకు శిక్షకూడా నీకు తెలిసే ఉందిగా ?"

"తప్పు ఘోరమయిందే. అపరాధికి మరణదండన తప్పదుగా ? కాని, నా యౌవనమంతా నీసేవలో ధారపోసినాను. వృద్ధాప్యంలో ఋజువు లేని దోషానికి నన్ను బలిచేయిస్తారా ?"

"ఋజువు కోరుతున్నావా ? ఇదుగో! చూడ, మంటూ ఆ లేఖను ముఖాన విసరికొట్టింది, నూర్జహాను.

జులేఖా ఆ పత్రాన్ని చదువుకుంది ఆమె. రంగు అమాంతం మారిపోసాగింది. ముఖంలో నెత్తురు చుక్క లేదు. ఐనా ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ, "ఈ లేఖ శత్రువుల పన్నాగం. అంతమాత్రం కనుక్కోలేవా ? మలికా సాహెబా!—"అంటూ ప్రారంభించింది.

"నే నేమి పసిబిడ్డ ననుకున్నావటే ? నోరు మాట్లాడితే నొసలు వెక్కిరిస్తూంది. జాగ్రత్త! నీకు మృత్యువుమాత్రం తప్పదు. కాని, యిన్నాళ్ళు నీవు చేసిన సేవకు బహుమానంగా—ఏదైనా నీ అంతిమ వాంఛ తీర్చడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. అడుగు!"—అనింది నూర్జహాను గర్జిస్తూ.

"ఈసేవకురాలు మరణానికి భీతిల్లదు. మలికా అనుగ్రహం తప్పినతర్వాత బ్రదికిమాత్రం నేను సాధించేదేమిటి ? ఫతేపూరు సిక్రీలో నా ప్రాణసఖి అంబరుబాయిఉంది. నాశవాన్ని ఆమెదగ్గఱ చేర్చడానికి అనుమతించండి ! హిందూధర్మాన్ని అనుసరించి నేను దహనమై పోవడానికి వాంఛిస్తాను. కాబట్టి బ్రాహ్మణులే నాశవాన్ని మోసుకోపొయ్యే యేర్పాట్లు చేయించండి ! ఇదుగో ! నేనే స్వయంగా విషం త్రాగి మరణిస్తున్నా," నంటూ జులేఖా ఒక విధమైన పొడినినోట్లో వేసుకొని నీళ్ళు త్రాగింది. అరగంటసేపటిలో ఆమె స్పృహ తప్పి క్రిందబడిపోయింది.

నూర్జహాను ఆజ్ఞానుసారం సర్వసుందరి దేహం బ్రాహ్మణుల స్వాధీనంచేయబడి, ఫతేపూరు సిక్రీలోని అంబరబాయికి చేర్చబడింది. అక్కడహిందూ ధర్మప్రకారం దహసంస్కారాలు జరిపించవలసిందని సందేశంకూడా పంప బడింది.

6

ఇతిహాసాల్లో లిఖింపబడ్డ రీతిగా మహాబత్ఖాను జహాంగీరును పట్టుకొని, బలవంతంగా సామ్రాజ్యాధికారం ఖుర్రంపరం చేయబడ్డట్టు వ్రాయించుకోడమూ నూర్జహాను భర్తను మళ్ళీ విడిపించుకొని, షహార్యార్ కోసం కడపటిసారి ప్రయత్నించడమూ జరిగినాయి. ఈ సమయాల్లో జహాంగీరు విశేషంగా మదిరాపానం చేసేవాడనీ, అతని ఆరోగ్యమంతకంతకూ క్షీణమౌతూ పోసాగిందనీ, చరిత్రలే తెలుపుతున్నాయి. ప్రజలు కూడా చిరకాలం జహాంగీరు బ్రతుకబోడనే సంగతి తెలుసుకున్నారు. గాలిమార్చడానికి కాశ్మీరు ప్రయాణం నిశ్చయించబడి, అంతా తయారయ్యే సమయంలో నూర్జహాను కీవిధంగా లిఖింపబడిన పత్రమొకటి అందింది.

"ఓ పాషాణ హృదయా,

నీకూ నాకూ సంబంధ మీనాటితో తెగిపోయింది. నీవు నీ సౌందర్యగర్వంలో నిర్దోషుడైన నా భర్తను హత్యచేయించి, నన్ను దాసిగా యేలినావు. నా యౌవన భోగా లన్నిటినీ నాశనం చేసినావు. తల్లికి బిడ్డా బిడ్డకుతల్లీ లేకుండా వేఱుపఱచినావు. నన్ను కనాకష్టంగా పోషిస్తూ రొట్టెముక్కతో సంరక్షించడమే మహోపకారంగా భావించినావు. అధికారం హస్తగతమైనదనే పొగరుతో, యిష్టానుసారం చలాయించ సాగినావు. ఇంతైనా నే నోర్చుకున్నాను. ఎందుకో తెలుసా? నీమీద కసితీర్చుకోడానికే. ఎవతె నా యౌవనాన్ని సర్వనాశనం చేసిందో, ఆ పాతకురాలి వృద్ధాప్యాన్నైనా నాశనంచేయక నేను వదలగలనా? అందుకై మహలులో నిప్పుపెట్టించి, రాజడానికి తోడ్పడసాగినాను. ఆ మంటల్లో నీ విప్పుడు దహించుకుపోతున్నావుగా? నీవు నన్నపరాధినిగా నిర్ణయించి మరణ దండన విధించినావు. మూర్ఖురాలా! నేను విషపానం చెయ్యలేదు. పన్రెండు గంటల సేపుమాత్రమే స్పృహ లేకుండా చేయగలఔషధాన్ని సేవించి, నీ బంధాన్ని తప్పించుకున్నాను. నే నుదహనం కాలేదు. ఇక్కడి నా బంధువులు నన్ను రక్షించినారు. స్పృహవచ్చి కండ్లు తెఱచేవేళకు నేను సరీగ్గా నా సహోదరుడైన భీమసేనుని సమక్షంలో ఉన్నాను.

కిరాతకురాలా! నీమీద పగ సాధించడానికే నే నిన్నాళ్ళనుంచీ జీవించగలిగినాను. ఇప్పుడు నిన్ను నే నడుగుతున్నాను. ఏమిటి నీకు శిక్ష? నీవు మరణమే కోరినా, నేను కాదంటాను. నిన్ను సజీవంగా కాల్చి కాల్చి నేను కనులారా చూడదలచుకున్నాను. అప్పటికే గాని నా హృదయం శాంతించదు.

ఇంకో మాట మాత్రం విను! షాహజాదాఖుర్రం నా సహాయమర్థించి, నే నడిగిన బహుమానాన్ని నా కివ్వడానికి ప్రమాణం చేసినాడు. అతనికి సహాయపడడంలో నేను నీవల్ల యేమీ కోరలేదు. అతని అభీష్టమేమో తెలుసా? నా కూతుర్ని మలికా చేయడమే. నే నందుకు సమ్మతించి, నా ముద్దులకుమార్తె నతని కిచ్చి వివాహం చేసినాను. ఆమె 'ముంతాజ మహలు' పేరుతో సామ్రాజ్యపీఠాన్ని అలంకరిస్తుంది. అప్పుడు నీ కూతురో? అంధకార మందిరాల్లో విడిగా ఖైదు చేయబడుతుంది. నీ అల్లుడు సహా ఖైదులో ఉండి, నీ జీవానికి ఏడుస్తూ కాలం గడుపుతాడు. నీవు జీవించిఉండి యీ దృశ్యాలన్నీ చూస్తూ విచారపడగలవు. జహంగీరు ఆయువు తీరినట్టేగా? ఈ కలాపమంతా జరగడాని కెంతో కాలం పట్టదు.

భావిభారత సామ్రాజ్ఞి మాత,
—సర్వసుందరి."

కాశ్మీరు యాత్రానంతరం జహంగీరు వ్యాధిపీడితుడై మరణించడం చరిత్రప్రసిద్ధమే. నూర్జహాను ఆ సంగతి పొక్కనీయకుండా అతని శరీరాన్ని ఏనుగుమీద ఉంచి, ఊరేగింపుతో కొనివచ్చింది. కాని, సత్యం దాగుతుందా? మహాబత్ఖాను ఖుర్రమును పిలిపించి, వెంటనే సింహాసన మెక్కించినాడు. సామ్రాజ్యాపేక్షగల మొగలు కుటుంబీకులందఱూ కడతేర్చబడినారు. షహార్యారూ, నూర్జహానూ తుదకు జయించలేకపోయినారు. సర్వసుందరి ఆజ్ఞానుసారం షహార్యార్ అంధుడై బందిఖానాలో ఉంచబడినాడు. అతని బీబీ వేఱొక గదిలో బంధించబడింది. నూర్జహాను మహలులోనే నిర్బంధితురాలయింది. అనుకున్నట్టుగానే లాలీ, సామ్రాజ్ఞి పదాన్ని అందగలిగింది.

సర్వసుందరి కడపటిసారి నూర్జహానును దర్శించి సలాము పెట్టి నిలుచుంది. "ఏమే, ద్రోహీ! ఇదంతా చూడడానికే గదా నీవు జీవించింది? ఇప్పటికి నీ కన్నీరు చూచి, నా హృదయం శాంతి వహిస్తోంది. రూపగర్వంతో నీవు చేసుకున్నదాని ఫలితమంతా అనుభవించు! ఛీ! నీ ముఖం చూస్తేనే పాపం లభిస్తుంది"—

నూర్జహాను తలవంచుకుంది. కన్నీరుమాత్రం కాల్వలుగట్ట నారంభించింది. తర్వాత సర్వసుందరి నెవ్వరూ చూడలేదు. ఆమె బర్ద్వాన్‌కువెళ్లి, తనభర్త షేర్‌ఘన్ చేత వధింపబడ్డచోటనే చితి పేర్పించుకొని, భస్మమైపోయింది.